Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
ANTHONY MICHAEL COLLINS
esitatud 19. mail 2022 [1]

**Kohtuasi C-635/20 P**

**Euroopa Komisjon**
***versus***
**Itaalia Vabariik,**

**Hispaania Kuningriik**

Apellatsioonkaebus – Keeltekasutuse kord – Teade avalike konkursside korraldamise kohta uurijate ja meeskonna juhtide töölevõtmiseks – Keelteoskus – Konkursi 2. keele valiku piiramine inglise, prantsuse ja saksa keelega – Määrus nr 1 – Personalieeskirjad – Diskrimineerimine keele tõttu – Põhjendamine – Teenistuse huvid – Nõue, et uued töötajad oleksid kohe töövalmis

## I. Sissejuhatus

1. Keel on liidu kodanike kultuurilise ja poliitilise identiteedi oluline osa ning nii Euroopa Liidu lepingus kui ka põhiõiguste hartas on tagatud austus liidu keelelise mitmekesisuse vastu. [2] Seda austust kinnitab asjaolu, et kõik Euroopa Liidu 24 ametlikku keelt on nimetatud selle institutsioonide töökeelteks. [3]

2. Keeled lihtsustavad inimestevahelist suhtlust ja võimaldavad neil koos töötada. Kuna praeguse asjade seisu juures kahjustaks kõigi 24 ametliku keele üheaegne kasutamine sellist suhtlust ja koostööd märkimisväärselt, on arusaadav, et ELi institutsioonid soovivad värvata avalikke teenistujaid, kes valdavad peale emakeele vähemalt ühte vahenduskeelt. Euroopa ajaloo eri perioodidel on terve rida keeli olnud vahenduskeele staatuses kas kogu mandril või suurel osal sellest. Mõnda keelt võidakse kasutada vahenduskeelena mõnes konkreetses poliitilises ja majanduslikus kontekstis, mis ei kesta tavatingimustes igavesti; siiski on vaieldamatu tõsiasi, et keele tajumine vahenduskeelena tugevdab selle positsiooni.

3. Kuna Euroopa Liit kohtleb kõiki ametlikke keeli võrdselt ja mõne keele määramine vahenduskeeleks mingil konkreetsel eesmärgil on seda keelt valdavate kandidaatide jaoks kahtlemata eelis, peab selline valik olema objektiivselt ja otstarbekalt põhjendatud. Euroopa

[1] Algkeel: inglise.

[2] ELL artikkel 3 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 22. Samuti tuleb arvesse võtta ligikaudu 60 piirkondlikku ja vähemuskeelt, mida räägitakse Euroopa Liidu territooriumil.

[3] Nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määruse nr 1, milles määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 1958, 17, lk 385; ELT eriväljaanne 01/01, lk 3), mida on muudetud nõukogu 13. mai 2013. aasta määrusega (EL) nr 517/2013 (ELT 2013, L 158, lk 1) (edaspidi „määrus nr 1/58“), artikkel 1.

Kohtu praktikas on teadvustatud, et selline põhjendatus tuleneb teenistuse vajadustest, kui on täidetud kaks tingimust. Seega peavad esitatud põhjendused olema seotud tööle võetud isikute töökohustustega. Väljapakutava piirangu põhjenduseks esitatud tõendid peavad olema täpsed, usaldusväärsed ja järjepidevad.[4]

4. Praeguses kohtuasjas palub Euroopa Komisjon tühistada 9. septembri 2020. aasta kohtuotsuse Hispaania ja Itaalia *vs.* komisjon (T-401/16, ei avaldata, EU:T:2020:409, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), millega Üldkohus tühistas teate avalike konkursside korraldamise kohta administraatorite töölevõtmiseks. EPSO/AD/323/16 eesmärk oli värvata „uurijad (palgaaste AD 7) järgmistes valdkondades: 1 – uurijad: ELi kulud, korruptsioonivastane võitlus, 2 – uurijad: toll ja kaubandus, tubakas ja võltsitud kaubad". EPSO/AD/324/16 eesmärk oli värvata „uurijad (palgaaste AD 9): meeskonna juhid".[5] Käesolevas kohtuasjas vaidlustatud EPSO teates[6] on täpsustatud, et kandidaadid peavad vastama järgmistele keelelistele eritingimustele:

– 1. keel: vähemalt C1-tase ühes ELi 24 ametlikust keelest;

– 2. keel: vähemalt B2-tase inglise, prantsuse või saksa keeles (muu kui 1. keel).[7]

5. Seejärel on vaidlustatud EPSO teates konkreetselt märgitud, et asjaomaste kohustuste täitmiseks on vajalik väga hea inglise keele oskus:

„Mõlema konkursi puhul on nõutav hea inglise keele oskus (kõnes ja kirjas). Rahvusvahelises keskkonnas korruptsioonivastase võitluse ja/või finantskuritegude valdkonnas töötavad uurijad kasutavad põhiliselt inglise keelt. Seetõttu on hea inglise keele oskus vajalik nii ettekannete tegemiseks ja arutelude pidamiseks kui ka aruannete kirjutamiseks, et tagada tõhus koostöö ja teabevahetus liikmesriikide ja kolmandate riikide ametiasutustega."

6. Vaidlustatud kohtuotsuses oleva seisukoha kohaselt ei ole komisjon näidanud, et kandidaatide teise keele valiku piiramine inglise, prantsuse või saksa keelega on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne taotletava peamise eesmärgiga, nimelt selliste administraatorite töölevõtmisega, kes oleks kohe töövalmis. Samuti ei ole komisjon tõendanud keelepiirangu põhjendatust viitega eelarve ja töökorraldusega seotud piirangutele ning/või valikumenetluse olemusele.[8] Euroopa

[4] Vt nt 27. novembri 2012. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon (C-566/10 P, EU:C:2012:752); 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia (C-621/16 P, EU:C:2019:251); 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Hispaania *vs.* parlament (C-377/16, EU:C:2019:249); 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon (T-353/14 ja T-17/15, EU:T:2016:495); 14. detsembri 2017. aasta kohtuotsus PB *vs.* komisjon (T-609/16, EU:T:2017:910); 3. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Barata *vs.* parlament (T-723/18, EU:T:2021:113) ja 9. juuni 2021. aasta kohtuotsus Calhau Correia de Paiva *vs.* komisjon (T-202/17, EU:T:2021:323).

[5] EPSO/AD/323/16 ja EPSO/AD/324/16, ELT 2016, C 187 A, lk 1; edaspidi „vaidlustatud EPSO teade".

[6] Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni, kohtu, kontrollikoja, majandus- ja sotsiaalkomitee, regioonide komitee ja Euroopa ombudsmani 25. juuli 2002. aasta otsuse 2002/620/EÜ Euroopa ühenduste personalivaliku ameti asutamise kohta (EÜT 2002, L 197, lk 53; ELT eriväljaanne 01/04, lk 46) artikliga 2 anti personalieeskirjade artiklis 30 ja III lisas viidatud avalike konkursside korraldamise kohustus Euroopa Personalivaliku Ametile (EPSO). Artikli 4 kohaselt esitatakse võimalikud EPSO-le antud volituste kasutamist puudutavad apellatsioonid komisjonile.

[7] Euroopa keeleõppe raamdokumendis, mille kehtestas Euroopa Nõukogu (Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee 17. märtsi 1998. aasta soovitus R (98) 6, edaspidi „raamdokument"), on keeleoskus määratletud kuuel tasemel alates tasemest A1 kuni tasemeni C2. Ühes selle dokumendi tabelis on üldiselt esitatud ühtsed keeleoskustasemed. Taset C1, mis vastab „vilunud keelekasutaja" keeleoskusele, on raamdokumendis kirjeldatud järgmiselt: „Mõistab pikki ja keerukaid tekste, tabab ka varjatud tähendust. Oskab end spontaanselt ja ladusalt mõistetavaks teha, väljendeid eriti otsimata. Oskab kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii avalikes, õpi- kui ka tööoludes. Oskab luua selget, loogilist, üksikasjalikku teksti keerukatel teemadel, kasutades sidusvahendeid ja sidusust loovaid võtteid." Taset B2, mis vastab „iseseisva keelekasutaja" keeleoskusele, on raamdokumendis kirjeldatud järgmiselt: „Mõistab keerukate abstraktsel või konkreetsel teemal tekstide ning erialase mõttevahetuse tuuma. Suudab spontaanselt ja ladusalt vestelda sama keele emakeelse kõnelejaga. Oskab paljudel teemadel luua selget, üksikasjalikku teksti ning selgitada oma vaatenurka, kaaluda kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi."

[8] 9. septembri 2020. aasta kohtuotsus Hispaania ja Itaalia *vs.* komisjon (T-401/16, ei avaldata, EU:T:2020:409, punkt 205).

Kohtule esitatud apellatsioonkaebuses väidab komisjon, et keelepiirangu põhjendamise kohustus, mille Üldkohus talle on pannud, on ebamõistlikult suur. Samuti seab ta kahtluse alla Üldkohtu hinnangu tõenditele, mille komisjon selle piirangu põhjendamiseks esitas.

## II. Õiguslik raamistik

### *A. Määrus nr 1/58*

7. Määrusega nr 1/58 teostas nõukogu talle sättega, mida nüüd sisaldab ELTL artikkel 342, antud pädevust näha ette eeskirju, mis reguleerivad muu hulgas keelte kasutamist Euroopa Liidu institutsioonide poolt ja sees. Kehtiva redaktsiooni asjaomases osas on see sõnastatud nii:

*„Artikkel 1*

Liidu ametlikud keeled ning selle institutsioonide töökeeled on bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keel.

[…]

*Artikkel 6*

[Euroopa Liidu] institutsioonid võivad oma töökorras sätestada, milliseid keeli konkreetsetel juhtudel kasutatakse.“

### *B. Personalieeskirjad*

8. Niivõrd, kui see on asjakohane, on personalieeskirjade[9] artiklis 1d sätestatud:

„1. Käesolevate personalieeskirjade kohaldamisel on keelatud igasugune diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste eripärade, keeleoskuse, usu või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varanduse, sünni, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse põhjal.

[…]

6. Kõiki mittediskrimineerimise põhimõtte ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise piiranguid peab objektiivselt ja otstarbekalt põhjendama ja need peavad vastama personalipoliitika üldise huvi kohastele seaduslikele eesmärkidele […]“.

[9] Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT 1968, L 56, lk 1; ELT eriväljaanne 01/02, lk 5), kehtivas redaktsioonis (edaspidi „personalieeskirjad“).

9. Personalieeskirjade III jaotise 1. peatükk „Töölevõtmine“ koosneb artiklitest 27–34. Artiklis 27 on sätestatud:

„Ametnike töölevõtmisel lähtutakse eesmärgist võtta institutsiooni teenistusse võimalikult võimekad, tulemuslikult töötavad ja sõltumatud ametnikud, kes valitakse liidu liikmesriikide kodanike hulgast võimalikult laialt geograafiliselt alalt. Ühtki ametikohta ei eraldata konkreetse liikmesriigi kodanikele. […]“.

10. Artikli 28 punkti f kohaselt:

„Ametnikku võib ametisse nimetada üksnes tingimusel, et:

[…] ta esitab tõendi ühe liidu keele põhjaliku tundmise ja teise liidu keele rahuldava tundmise kohta oma kohustuste täitmiseks vajalikul tasemel.“

11. Personalieeskirjade III lisa pealkiri on „Konkursid“. Selle artiklis 1 on sätestatud:

„1. Konkursiteadaande koostab ametisse nimetav asutus või ametiisik pärast nõupidamist ühiskomiteega.

See peab sisaldama järgmist:

[…]

f) vajaduse korral keeled, mida tuleb täidetavate ametikohtade eripära arvestades osata;

[…]“.

## III. Asjaolud, menetlus ja apellandi nõuded

12. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–15 on tehtud kokkuvõte faktilistest asjaoludest ja vaidlustatud EPSO teate sisust.

13. Komisjon palub Euroopa Kohtul:

tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

jätta esimeses kohtuastmes esitatud hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata, kui Euroopa Kohus leiab, et menetlusstaadium seda võimaldab;

mõista selle menetluse ja esimese astme kohtumenetlusega seotud kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt ja Itaalia Vabariigilt.

14. Nõuete põhjendamiseks tugineb komisjon kolmele väitele.

15. Esimene väide koosneb kolmest osast. Esimeses osas väidetakse, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 157 ja 181–183 on rikutud õigusnormi ning tehtud põhjendamisviga.

16. Teises osas on vaieldud vastu vaidlustatud kohtuotsuse punkti 133 viimasele lausele, punktile 158, punktile 164, punkti 167 viimasele lausele ning punktidele 180–183, 201 ja 205. Komisjon leiab, et nendes punktides on talle pandud ebamõistlikult suur koormis, mis puudutab nii kohustust põhjendada vaidlustatud EPSO teate keelepiirangut kui ka hinnangut tõenditele, mida komisjon oli EPSO põhjenduste toetuseks esitanud.

17. Kolmandas osas väidab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 152–155 on rikutud õigusnormi seoses sellega, et kohtupraktika kohaselt ei ole komisjon kohustatud oma sise-eeskirjades märkima, milline õiguslikult siduv akt on keelepiirangu aluseks.

18. Teises väites on kindlaks määratud kuus olukorda, kus Üldkohus on talle esitatud tõendeid moonutanud. Kolmandas väites väidetakse, et Üldkohtu analüüs, milles käsitletakse kandidaatide suhtluskeelt, on ebaseaduslik.

19. Hispaania Kuningriik ja Itaalia Vabariik vaidlevad komisjoni väidetele vastu. Nad paluvad Euroopa Kohtul:

jätta apellatsioonkaebus rahuldamata;

mõista kohtukulud välja komisjonilt.

20. Käesolev kohtuasi liideti kohtuasjaga C-623/20 2. märtsil 2022 peetud kohtuistungi huvides, kus kuulati ära poolte kohtukõned ning vastused Euroopa Kohtu kirjalikele ja suulistele küsimustele.

21. Euroopa Kohtu soovil piirdun oma ettepanekus esimese väitega.

## IV. Hinnang apellatsioonkaebuse esimesele väitele

### *A. Esimene osa*

22. Komisjon leiab, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 157 on rikutud õigusnormi, kuna selles on järeldatud, et täiendavate selgitusteta ei saa eeldada, et uus töölevõetud ametnik, kes ei valda inglise, prantsuse ega saksa keelt, ei ole võimeline kõnealuses institutsioonis kohe tarvilikku tööd tegema. Selle asemel oleks Üldkohus pidanud hindama, kas keelepiirang on teenistuse huvides objektiivselt põhjendatud vajadusega võtta tööle kandidaate, kes oleksid kohe töövalmis. Komisjon eristab kandidaate, kes on suutelised „kohe tegema tarvilikku tööd“, kandidaatidest, „kes on kohe töövalmis“. Kuna Üldkohus on teinud põhimõttelise vea, lükates kõrvale tõendid selle kohta, kuidas on omavahel seotud see, kuidas volinike kolleegium neid kolme keelt kasutab, ja komisjoni talituste töö, tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada.

23. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 157 on märgitud:

„Täpsemalt ei nähtu nendest dokumentidest ega seda enam muudest praeguste kohtuasjade toimikute materjalidest, et esineks vajalik seos komisjoni otsustamismenetluste, eelkõige nende, mis toimuvad volinike kolleegiumis, ja nende ametiülesannete vahel, mida vaidlusaluse konkursi edukalt läbinud isikud võivad täita, milleks on eespool punktis 113 toodud uurija ja uurijate meeskonna juhi ülesanded. Isegi kui eeldada, et konkreetse institutsiooni liikmed kasutavad oma nõupidamistel ainult ühte keelt või teatud keeli, ei saa täiendavate selgitusteta eeldada, et uus

töölevõetud ametnik, kes ei valda ühtegi nendest keeltest, ei ole võimeline kõnealuses institutsioonis kohe tarvilikku tööd tegema (15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, T-353/14 ja T-17/15, EU:T:2016:495, punktid 121 ja 122 (ei avaldata)). See on nii seda enam, et praegustes kohtuasjades on tegemist väga spetsiifiliste ametiülesannetega, millel ei ole *a priori* mingit otsest seost volinike kolleegiumi tööga."

24. Esiteks märgin, et personalieeskirjade artikli 1d lõike 6 esimese lause kohaselt peab kõiki diskrimineerimiskeelu põhimõtte kohaldamise piiranguid objektiivselt ja otstarbekalt põhjendama ning need peavad vastama personalipoliitika üldise huvi kohastele seaduslikele eesmärkidele. Teiseks võib erinev kohtlemine keele alusel, nagu see, mis tuleneb keelepiirangust, olla Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt lubatav üksnes juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega.[10] Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 71 ja 72 on see kaalutlus ära toodud ning seal on tsiteeritud kohtuotsuse komisjon *vs.* Itaalia punkte 89–90,[11] kus omakorda tsiteeritakse kohtuotsuse Itaalia *vs.* komisjon punkti 88.[12]

25. Hindamaks, kas erinev kohtlemine on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega, tuleb need vajadused kõigepealt välja selgitada. Praeguses kohtuasjas on *Euroopa Liidu Teatajas* 27. veebruaril 2015 avaldatud avalike konkursside üldeeskirjade[13] punkti 1.3 asjakohases osas sätestatud:

„Teatavate konkursside puhul tuleb kandidaadil tõendada ELi ametlike keelte valdamist […]. Üldjuhul nõutakse ühe ELi ametliku keele põhjalikku oskust (Euroopa keeleõppe raamdokumendi […] kohaselt tase C1) ning teise keele rahuldavat oskust (Euroopa keeleõppe raamdokumendi kohaselt tase B2), konkursiteade võib aga sisaldada rangemaid nõudeid (eelkõige kehtib see keeleerialade puhul). Kui konkursiteates ei ole ette nähtud teisiti, piirdub teise keele valik tavaliselt inglise, prantsuse või saksa keelega […].

[…]

ELi institutsioonide pikaajalise tava kohaselt kasutatakse sisesuhtluses kõige rohkem inglise, prantsuse ja saksa keelt ning samu keeli kasutatakse valdavalt ka välissuhtluses ja toimikute menetlemisel.

Konkurssidel on teise keele valiku võimalused määratud kindlaks vastavalt talituste huvidele, mille kohaselt peavad uued töötajad olema kohe töövalmis ning suutelised oma igapäevatöös vabalt suhtlema. Vastasel korral oleks institutsioonide toimimine oluliselt häiritud."

26. Samuti on vaidlustatud EPSO teate punktis „Osalemistingimused" märgitud: „Teine keel tuleb valida *inglise, prantsuse või saksa keele* hulgast. Need on Euroopa Komisjoni peamised töökeeled. Teenistuse huvides peavad uued töötajad olema kohe töövalmis ja suutelised oma igapäevatöös vähemalt ühes neist kolmest keelest vabalt suhtlema." Vaidlustatud EPSO teate II lisa esimeses lõigus „Käesoleva valikumenetluse keelte kasutamise korra põhjendus" on märgitud: „Käesoleva konkursiteate osas „OSALEMISTINGIMUSED" esitatud nõuded on kooskõlas ELi institutsioonide esmaste nõuetega spetsialistide oskustele, kogemustele ja teadmistele ning vajadusega, et uued töötajad oleksid suutelised tulemuslikult töötama, eelkõige koostöös teiste

[10] Vt ka vaidlustatud kohtuotsus, punkt 96 ja seal viidatud kohtupraktika.

[11] 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus (C-621/16 P, EU:C:2019:251).

[12] 27. novembri 2012. aasta kohtuotsus (C-566/10 P, EU:C:2012:752).

[13] ELT 2015, C 70 A, lk 1.

teenistujatega.“ Lisa kolmandas lõigus on märgitud, et „[o]n ülimalt oluline, et administraatorid oleksid kohe töövalmis ning suutelised kolleegide ja juhtkonnaga suhtlema“. Sellele järgneva punkti „Keelte valiku põhjendamine iga valikumenetluse puhul“ teises lõigus on märgitud: „Uued töötajad peavad olema kohe töövalmis ja suutelised täitma ametiülesandeid, milleks nad on värvatud. Seepärast peab EPSO tagama, et edukatel kandidaatidel oleksid piisavad oskused sellises keelekombinatsioonis, mis võimaldab neil oma ametiülesandeid tõhusalt täita, ning eelkõige, et nad oleksid suutelised oma igapäevatöös kolleegide ja juhtkonnaga sujuvalt suhtlema.“

27. Seega sisaldab vaidlustatud EPSO teate kirjeldus „teenistuse tegelike vajaduste“ kohta vajadust võtta tööle kandidaadid, kes on kohe suutelised tulemuslikult töötama. Kui vaidlustatud kohtuotsuse punkti 157 kohaselt ei saa täiendavate selgitusteta eeldada, et uus töölevõetud ametnik, kes ei valda prantsuse, saksa ega inglise keelt, ei ole võimeline liidu institutsioonis kohe tarvilikku tööd tegema, viidatakse sellega järelikult „teenistuse tegelikele vajadustele“, nagu on kirjeldatud vaidlustatud EPSO teates.

28. Asjaolu, et Üldkohus peab nõuet, mille kohaselt peavad uued töötajad olema „kohe töövalmis“, keelepiirangu oluliseks põhjenduseks[14] ja kasutab seda väljendit vaidlustatud kohtuotsuses korduvalt[15], ei tähenda, nagu ei oleks teised vaidlustatud EPSO teate sõnastusel põhinevad kirjeldused samuti asjakohased selle hindamisel, kas olemasolevad tõendid näitavad, et keelepiirang on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega.

29. Tõepoolest ei ole lihtne mõista, kuidas saab komisjon väita, et vaidlustatud kohtuotsuses olev põgus viide vaidlustatud EPSO teate tekstile, millele keelepiirangu õigustamiseks tuginetakse, võiks selle otsuse kehtetuks muuta. Veelgi enam, raske on täheldada erinevust selle vahel, kas uus töölevõetud teenistuja on „kohe töövalmis“ või on ta „suuteline kohe tegema tarvilikku tööd“. Ehkki komisjon tugineb oma väites, et Üldkohus rikkus õigusnormi, nende fraaside erinevusele, jätab ta oma seisukohtades selgitamata, milles see erinevus seisneb. Kohtuistungil selgitas komisjon, et tema arvates viitab suutlikkus teha tarvilikku tööd võimele täita tähtsusetuid ülesandeid, mis ei ole seotud kandidaatide tegelike tööülesannetega. See tõlgendus on aga vastuolus nii nende sõnade tavapärase tähendusega kui ka kontekstiga, milles neid vaidlustatud kohtuotsuse punktis 157 kasutatakse.

30. Samuti ei saa Üldkohtule pahaks panna, et ta tsiteerib vaidlustatud kohtuotsuse punktis 157 varasemat kohtuotsust, kus ta kasutas sama sõnastust ja jõudis samalaadsele järeldusele, arvestades, et Euroopa Kohus jättis rahuldamata komisjoni apellatsioonkaebuse selle kohtuotsuse peale.[16]

31. Komisjoni teine peamine argument on see, et Üldkohus ei selgitanud piisavalt, miks ei saa täiendavate selgitusteta eeldada, et uus töölevõetud ametnik, kes ei valda inglise, prantsuse ega saksa keelt, ei ole võimeline kõnealuses institutsioonis kohe tarvilikku tööd tegema. Minu hinnangul kujutab see argument endast tõendamiskoormise ümberpööramise katset. Hoopis komisjon peab selgitama, miks on erinev kohtlemine keele alusel, nagu see, mis tuleneb

[14] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 106.

[15] Vaidlustatud kohtuotsuses esineb fraas „kohe töövalmis“ vähemalt 30 korda, sealhulgas punktides, mis raamistavad tõendite analüüsi (punktid 117 ja 118), ning punktides, kus on toodud tõendite hindamise vahekokkuvõtted (punktid 114, 169, 196 ja 205).

[16] 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon (T-353/14 ja T-17/15, EU:T:2016:495, punktid 121 ja 122). Komisjoni apellatsioonkaebus selle kohtuotsuse peale jäeti rahuldamata 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsusega komisjon *vs.* Itaalia (C-621/16 P, EU:C:2019:251).

kõnealusest keelepiirangust, objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega, olgu neid siis kirjeldatud vajadusena, et uued töölevõetud teenistujad oleksid „kohe töövalmis“, või vajadusena, et nad oleksid „võimelised kohe tarvilikku tööd tegema“.[17]

32. Seetõttu teen Euroopa Kohtule ettepaneku apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa tagasi lükata.

## *B. Teine osa*

33. Komisjon väidab, et koormis, mille Üldkohus talle paneb nii seoses vaidlustatud EPSO teates olevate keelepiirangute põhjenduste põhjendatusega kui ka tema hinnanguga tõenditele, mille komisjon EPSO põhjenduste toetuseks esitas, on ebamõistlik.

### *1. Vaidlustatud EPSO teates esitatud keelepiirangute põhjenduste põhjendatus*

34. Komisjon selgitas kohtuistungil, et kuigi ta on tõstatanud mitu probleemi seoses Üldkohtu hinnanguga vaidlustatud EPSO teates olevate keelepiirangute põhjenduste põhjendatusele[18], ei vaidlusta ta seda hinnangut, kuna vaidlustatud kohtuotsusega tühistatakse vaidlustatud EPSO teade muudel põhjustel.

35. Siiski leiab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuses mööndakse, et kuna konkursiteade on üldmeede, võidakse selles esitatud põhjendustes piirduda kirjeldusega üldisest olukorrast, mis viis selle vastuvõtmiseni, ning üldistest eesmärkidest, mida sellega püütakse saavutada. Üldkohus jõuab põhjendamatule järeldusele, et vaidlustatud EPSO teates olevad põhjendused on „ebamäärased ja üldised“.[19] Teade vastab kohtupraktikas toodud nõudele, et teise keele valikut piiravad normid peavad ette nägema selged, objektiivsed ja ootuspärased kriteeriumid selleks, et kandidaatidel oleks võimalik piisavalt ette teada, millised on nõutud keelteoskuse tingimused, ja seda selleks, et nad saaksid parimatel tingimustel konkurssideks valmistuda.

36. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 116 on järeldatud, et põhjendus, mis tugineb vajadusele, et uued töölevõetud isikud oleksid kohe töövalmis – arvestades selle ebamäärast ja üldist sõnastust ning asjaolu, et vaidlustatud EPSO teates puudub konkreetne teave, mis seda põhjust kinnitaks –, keelepiirangut ei õigusta. Seejärel uurib Üldkohus, kas keelepiirangut õigustavad komisjoni esitatud teave ja tõendid seoses vajadusega, et uued töötajad oleksid kohe töövalmis. Ta jõuab järeldusele, et ei õigusta.[20] Sellest tuleneb, et vaidlustatud EPSO teate tühistamine tugineb Üldkohtu analüüsi mõlemale etapile. Tervikliku hinnangu andmiseks käsitlen komisjoni kriitikat vaidlustatud kohtuotsuse esimesele osale.

37. Komisjoni väitel vastab vaidlustatud EPSO teade nõudele, et teise keele valikut piiravad normid peavad ette nägema selged, objektiivsed ja ootuspärased kriteeriumid selleks, et kandidaatidel oleks võimalik piisavalt ette teada, millised on nõutud keelteoskuse tingimused, ja seda selleks, et nad saaksid parimatel tingimustel konkurssideks valmistuda.

[17] Vt selle kohta 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia (C-621/16 P, EU:C:2019:251, punkt 93 ja seal viidatud kohtupraktika).

[18] Vaidlustatud kohtuotsus, punktid 54–117.

[19] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 116.

[20] Vt eelkõige vaidlustatud kohtuotsus, punkt 205.

38. Selguse, objektiivsuse ja ootuspärasuse kriteeriumid tulenevad kohtuotsuse Itaalia *vs.* komisjon punktist 90.[21] Selle kohtuotsuse punktides 87–94 on selgitatud, et selles kohtuasjas konkurssidega hõlmatud institutsioonid ei ole kooskõlas määruse nr 1/58 artikliga 6 võtnud vastu töökorda, kus oleks sätestatud, milliseid ametlikke keeli konkreetsetes olukordades kasutatakse.

39. Nimetatud kohtuotsuse punktis 95 on öeldud:

„Komisjon väitis kohtuistungil, et kandidaatidel oli võimalus valmistuda pärast konkursiteate avaldamist. Siiski tuleb märkida, et iga vaidlusaluse konkursiteate avaldamise ja kirjalike katsete kuupäeva vahele jääv aeg ei võimalda kandidaadil tingimata omandada piisavat keelteoskust oma erialaste võimete näitamiseks. Mis puudutab võimalust neid kolme keelt tulevasi konkursse silmas pidades õppida, siis see eeldab, et EPSO nõutud keeli on võimalik tunduvalt varem kindlaks teha. Kui aga puudu[b töökord, mis on vastu võetud kooskõlas määruse nr 1/58 artikliga 6], siis ei ole kuidagi tagatud konkursikeelte püsiv valik ja see ei võimalda selles valdkonnas mingit ootuspärasust.“[22]

40. Selguse, objektiivsuse ja ootuspärasuse kriteeriumid kajastavad seega nõuet, et mõnes institutsioonis tööle asumiseks peavad potentsiaalsed kandidaadid piisavalt pikalt ette teadma nõuet omandada ühe (või enama) konkreetse keele oskus ettenähtud, objektiivselt hinnataval tasemel. Vaidlustatud EPSO teates on nõutud inglise, prantsuse või saksa keele oskust B2-tasemel. See nõue on vaieldamatult selge ja objektiivne. Kuid harilikult eeldatakse, et B2-taseme eksamiks valmistumiseks on vaja 500–650 tundi.[23] Kui võimalikud kandidaadid ei suuda sellist keeletundmise taset ühes vaidlustatud EPSO teates nimetatud kolmest keelest saavutada teate avaldamise selles keeles toimuvate eksamite kuupäeva vahelise ajavahemiku jooksul, on ebatõenäoline, et vaidlustatud EPSO teade vastab kohtuotsuse Itaalia *vs.* komisjon punktis 95 kirjeldatud ootuspärasuse kriteeriumile.[24] Peale selle lisandub see nõue tingimusele, mille kohaselt on keelepiirang lubatav üksnes juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega.[25] Seetõttu on ebaõige anda mõista, nagu komisjon näib tegevat, et kui teise keele valikut piiravad normid on selged, objektiivsed ja ootuspärased, vabaneb Üldkohus kohustusest kontrollida vaidlustatud EPSO teates oleva keelepiirangu põhjenduste põhjendatust.

### *2. Tõendite hindamine*

41. Komisjon esitab mitu eraldiseisvat väidet eesmärgiga näidata, et Üldkohus on ületanud kohtupraktikas väljakujunenud kohtuliku kontrolli pädevust.

[21] 27. novembri 2012. aasta kohtuotsus (C-566/10 P, EU:C:2012:752).

[22] Vt ka kohtujurist Bobeki ettepanek kohtuasjas komisjon *vs.* Itaalia (C-621/16 P, EU:C:2018:611, punkt 175) ja 27. novembri 2012. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon (C-566/10 P, EU:C:2012:752, punkt 67).

[23] Kohtujurist Sharpstoni ettepanek kohtuasjas Hispaania *vs.* parlament (C-377/16, EU:C:2018:610, punkt 46).

[24] 27. novembri 2012. aasta kohtuotsus (C-566/10 P, EU:C:2012:752). Vt ka 15. septembri 2016. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon (T-353/14 ja T-17/15, EU:T:2016:495, punktid 50 ja 51), mis jäeti muutmata 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsusega komisjon *vs.* Itaalia (C-621/16 P, EU:C:2019:251).

[25] 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia (C-621/16 P, EU:C:2019:251, punkt 91).

42. Märgin sissejuhatavalt, et kohtupraktikas on mööndud, et personalieeskirjade artiklis 2 on ELi institutsioonidele antud laiaulatuslik kaalutlusõigus ja sõltumatus ametnike või muude teenistujate töökohtade loomisel, ametnike või muude teenistujate valikul loodud töökohtade täitmisel ning niiviisi sõlmitud teenistussuhte sisustamisel.[26]

43. Kui otsus vaidlustatakse tühistamishagiga ELTL artikli 263 alusel, peab Üldkohus tegema selle menetluse õigusnormide ja faktiliste asjaolude täieliku kohtuliku kontrolli. Eelkõige, nagu on märgitud ettepaneku punktis 24, on Euroopa Kohus leidnud, et liidu kohtutel on õigus kontrollida, kas teise keele valiku piirang on objektiivselt õigustatud ja proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega.

44. Nagu kohtujurist Bobek on märkinud oma ettepanekus kohtuasjas komisjon *vs.* Itaalia,[27] mille faktilised asjaolud ja tõendid olid väga sarnased nendega, mida hinnatakse praeguses kaebuses, kujutab enamik vaidlustatud EPSO teates esitatud keelepiirangu põhjendusi ja komisjoni nende toetuseks lisatud tõendeid endast faktiväiteid. Selles kohtuasjas hõlmas otsuse langetaja ulatuslik kaalutlusõigus muu hulgas seda, kas ja kuidas piirata sellel konkursil teise keele valikut ning millised põhjendused seda piirangut toetavad. Kui EPSO on põhjendanud teise keele valikut viitega faktiväidetele, on liidu kohtutel õigus nii põhjendusi kui ka neid toetavaid tõendeid täies ulatuses kohtulikult kontrollida. See kontroll hõlmab seda, kas on järgitud tõendamiskoormist ja tõendite kogumist reguleerivaid norme ning kas faktiliste asjaolude ja tõendite hindamisel on kohaldatud õigeid õiguslikke kriteeriume.[28]

45. Neid tähelepanekuid arvestades võtan vaatluse alla komisjoni argumendid, millega ta toetab väidet, et Üldkohtu hinnang esitatud tõenditele pani talle ebamõistlikult suure koormise.

46. Vaadeldes kõigepealt komisjoni argumenti, et „otsuse põhjenduste täpsuse aste peab olema proportsioonis materiaalsete võimaluste ja tehniliste tingimuste või tähtaegadega, millest kinni pidades see tuleb teha“, märgin, et see väide tuleneb muu hulgas ühinemiste kontrollimist käsitlevast kohtupraktikast.[29] On usutav, et kui koostatakse otsust koondumise eeldatava mõju kohta konkurentsile, mõjutab otsuses toodud põhjenduste täpsuse astet liidu ühinemismäärusest[30] tulenevatest ajapiirangutest tingitud tegelikkus. Kuid praegusel juhul need asjaolud puuduvad: tegemist ei ole eelhindamisega; ei ole vajadust koguda kolmandatelt isikutelt üksikasjalikku turuteavet ja sellele tugineda; puudub keeruline majandusanalüüs ja õigusaktides ei ole ajapiiranguid sätestatud. Peale selle ei esitanud komisjon Üldkohtule mingit teavet vaidlustatud EPSO teate vastuvõtmise tegelike asjaolude kohta ega selgitanud EPSO ajalisi ja tehnilisi piiranguid, säärane väljajätmine aga seab kahtluse alla selle argumendi vastuvõetavuse. Kõigil neil asjaoludel ei saa sellele kohtupraktikale tuginedes toetada väidet, et Üldkohus on ületanud talle kohtupraktikaga antud piirid.

[26] Vt selle kohta 8. septembri 2005. aasta kohtuotsus AB (C-288/04, EU:C:2005:526, punktid 26 ja 28) ning 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia (C-621/16 P, EU:C:2019:251, punkt 88 ja seal viidatud kohtupraktika).

[27] C-621/16 P, EU:C:2018:611, punktid 105, 108 ja 112.

[28] 2. märtsi 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Itaalia jt (C-425/19 P, EU:C:2021:154, punktid 52–53 ja seal viidatud kohtupraktika).

[29] 10. juuli 2008. aasta kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs.* Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 167 ja seal viidatud kohtupraktika).

[30] Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205).

47. Järgmiseks vaidleb komisjon vastu vaidlustatud kohtuotsuse punktides 133, 158 ja 180 olevale järeldusele, mille kohaselt ei näita dokumentaalsed tõendid, et inglise, prantsuse ja saksa keel on keeled, mida „kõik komisjoni talitused oma igapäevatöös tegelikult kasutavad“. Komisjoni sõnul on asjakohane üksnes see, kas neid keeli kasutavad talitused, kus konkursi edukalt läbinud isikuid hakatakse rakendama.

48. Pean seda argumenti ebaveenvaks. Vaidlustatud EPSO teates on täpsustatud, et konkursi edukalt läbinud isikuid hakatakse rakendama peamiselt Euroopa Pettustevastases Ametis (OLAF); see jätab võimaluse, et mõned neist asuvad tööle mujal.[31] Komisjoni väide on vastuolus ka teise tema esitatud argumendiga, nimelt sellega, et institutsiooni igapäevatöö hõlmab arvukaid ettevalmistavaid akte, märkmeid, esialgseid projekte ja muid dokumente, sealhulgas e-kirju, mis kujutavad endast selles institutsioonis asjaomase talituse positsiooni kajastavate meetmete võtmiseks kasutatavaid analüüsi- ja suhtlusvahendeid. Kui konkursi edukalt läbinud isikuid võidakse rakendada komisjonis ükskõik kus ja kaasata üldise ettevalmistustöö tegemisse, on küsimus, kas on tõendatud, et inglise, prantsuse ja saksa keel on keeled, mida „kõik komisjoni talitused oma igapäevatöös tegelikult kasutavad“, täiesti asjakohane. Peale selle on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 133 ja 158 käsitletavad tõendid seotud komisjoni institutsioonisisese tavaga keele valdkonnas üldiselt, mitte aga töö või tegevuskorraga konkreetsetes talitustes, kus konkursi edukalt läbinud isikuid hakatakse rakendama. Üldkohus ei saanud temale esitatud tõendite alusel hinnata mitte midagi muud peale selle, kas inglise, prantsuse ja saksa keel on komisjonis üldiselt kasutatavad keeled või mitte.

49. Samuti vaidleb komisjon vastu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 180 esitatud järeldusele, et konkreetselt OLAFis töötava personali keeleoskusega seotud tõendid ei näita, et keelepiirang on proportsionaalne vajadusega, et värvatud töötajad oleksid kohe töövalmis, kuna neile andmetele viidates ei ole võimalik välja selgitada eri talitustes kasutatavaid keeli ega seda, millised keeled on vajalikud uurijate või nende meeskonna juhtide tööülesannete täitmiseks.[32] Komisjon viitab sellele punktile kui näitele Üldkohtu kehtestatud ebamõistlikult suurest koormisest.

50. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 182–184 analüüsitakse neid tõendeid, arvestades eeldust, et OLAFi töötajate keelteoskus näitab, et uued töötajad peavad kohe töövalmis olemiseks neid keeli valdama. Isegi seda eeldust arvestades järeldatakse, et keelepiirang oli õigustamatu. Seega näib, et Üldkohus on komisjoni esitatud tõendeid hinnanud iga võimaliku nurga alt eesmärgiga teha kindlaks, kas nendega saab keelepiirangut põhjendada. Seetõttu ei saa ma aru, kuidas on võimalik öelda, et Üldkohtu lähenemine tõenditele paneb komisjonile ebamõistikult suure koormise.

51. Seejärel väidab komisjon, eeskätt seoses dokumendiga, millele on vaidlustatud kohtuotsuses viidatud kui komisjoni 20. detsembri 2006. aasta teatisele SEC(2006) 1489 (lõplik), mis käsitleb tõlget komisjonis, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 164 on ebaõigesti hinnatud, kas see dokument näitab, et nendes silmas peetud menetlustes kasutatakse ainult kolme viidatud menetluskeelt.[33] Seda küsimust arvestades on tõendeid hinnatud ebaõigesti, sest komisjon pidi

[31] Vaidlustatud EPSO teate esimeses lõigus on märgitud, et konkursi eesmärk on koostada reservnimekirjad, mille alusel Euroopa Komisjon, peamiselt Euroopa Pettustevastane Amet, võtab avalikku teenistusse tööle administraatoreid (AD tegevusüksus). Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120 on märgitud, et konkursi EPSO/AD/323/16 edukalt läbinud 40 isikust kaks võeti tööle teiste tööandjate poolt, nimelt Euroopa Andmekaitseinspektori büroosse ja üks Euroopa Kontrollikotta. Konkursi EPSO/AD/324/16 edukalt läbinud 50 isikust ei võetud ühtegi tööle mõnda teise Euroopa institutsiooni.

[32] Vaidlustatud kohtuotsus, punktid 175–180.

[33] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 164.

esitama tõendeid üksnes näitamaks, et sise- ja välissuhtluseks ning toimikute haldamiseks kasutatakse peamiselt inglise, prantsuse ja saksa keelt, nagu on vaidlustatud EPSO teates sõnastatud.[34]

52. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 160–162 hinnatakse komisjoni 20. detsembri 2006. aasta teatist SEC(2006) 1489 (lõplik), mis käsitleb tõlget komisjonis. Punktis 163 on järeldatud, et see teatis ei ole vaidluse lahendamisel asjakohane. Edaspidi otsuses sellele dokumendile ei viidata. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 164–168 analüüsitakse dokumenti „Keelenõuded vastavalt vastuvõtmise menetlusele". Kohtuistungil anti komisjonile võimalus selgitada seost komisjoni 20. detsembri 2006. aasta teatise SEC(2006) 1489 (lõplik), mis käsitleb tõlget komisjonis, ja vaidlustatud kohtuotsuse punktides 164–168 esitatud dokumentide analüüsi vahel. Komisjon vastas väitega, et punkti 164 alguses olevad sõnad „igal juhul" näitavad, et Üldkohus on seda dokumenti vaidlustatud kohtuotsuse punktides 164–168 olevas analüüsis arvesse võtnud. Vaidlustatud kohtuotsuse asjakohaste lõikude objektiivne lugemine näitab, et komisjoni vastavasisuline väide on põhjendamatu.

53. Järgmiseks ei nõustu komisjon vaidlustatud kohtuotsuse punktidega 181–183, milles viidatakse eelisele, mis võib olla teatavaid keeli oskavatel kandidaatidel teiste kandidaatide ees, kellel see oskus puudub.

54. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 171–180 hinnatakse andmeid OLAFi töötajate keelteoskuse kohta. Selle kohtuotsuse punktides 181–187 tehakse nende tõendite hindamise põhjal teatavaid järeldusi. Punkti 181 esimeses lauses on õigesti öeldud, et keelepiirang on lubatav üksnes juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega. Seejärel on punktis 183 märgitud, et esitatud tõendite põhjal saab konkursi edukalt läbinud isikute jaoks eeliseks pidada üksnes inglise keele oskust ja et tõenditest ei nähtu, miks saab kandidaati, kellel on näiteks põhjalik itaalia keele oskus ja rahuldav saksa keele oskus,[35] pidada sisesuhtluse jaoks kohe töövalmis olevaks, samas kui kandidaati, kellel on põhjalik itaalia keele oskus ja rahuldav hollandi või hispaania keele oskus, selliseks pidada ei saaks.[36]

55. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 181–183 võrreldakse seega eri keelteoskusega kandidaatide kategooriaid eesmärgiga hinnata, millisel määral saavad neis eri kategooriates olevad kandidaadid olla kohe töövalmis. Ma ei mõista, kuidas võiks viidet sellele, et teatavate keelte oskus annab eelise, tõlgendada komisjonile ebamõistlikult suure koormise panekuna.

56. Samuti pahandab komisjoni vaidlustatud kohtuotsuse punkt 181, kus on märgitud, et „puudub igasugune mõjuv põhjus mitte lubada ka kõigi teiste ametlike keelte oskust".

57. Täislauses, kust see fraas pärineb, selgitatakse, et Üldkohtule esitatud tõendite, nimelt OLAFi töötajate keelteoskuse andmete põhjal annab üksnes inglise keele oskus konkursi edukalt läbinud isikutele kohe töövalmis olemiseks selge eelise. Vaidlustatud EPSO teates mööndakse, et nende kolme keele arvestuses piisab kirjeldatud kohustuste täitmiseks üksnes heast inglise keele oskusest. Teates on öeldud, et kandidaat peab lisaks tegema keelelise arusaamise testi inglise

[34] Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkti 3 kolmas lõik, kus tsiteeritakse vaidlustatud EPSO teate teksti.

[35] Minu arusaamist mööda viidatakse selles B2-taseme keeleoskusele.

[36] Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 175–178 olevad andmed 1. ja 2. keele kohta tunduvad näitavat, et umbes 72% OLAFi töötajatest oskavad inglise keelt, 42% prantsuse keelt, 15% saksa keelt, 11% itaalia keelt, 10% hollandi keelt, 8% hispaania keelt ja 7% poola keelt. Kui võtta arvesse ka 3. keelt, on protsendid järgmised: 91% oskavad inglise keelt, 74% prantsuse keelt, 24% saksa keelt, 18% hispaania keelt, 15% hollandi keelt, 14% itaalia keelt ja 7% poola keelt. Siit tuleneb järeldus, et suhtlemine muus kui inglise keeles tähendab asjaomastest tööprotsessidest märkimisväärse osa kolleegide väljajätmist. Kui kasutatakse prantsuse keelt, ei pruugi suhtlusest aru saada ligikaudu 25–60% kolleegidest. Kui kasutatakse saksa keelt, ei pruugi suhtlusest aru saada 76%.

keeles, millest tulenevalt arvatakse ebapiisava punktisumma saanud kandidaadid konkursist välja. Üldkohus viitab lisatestile vaidlustatud kohtuotsuse punktis 110. Punktis 111 põhjendab Üldkohus inglise keele testi nõuet sellega, et võrreldes inglise keelega ei ole mõjuvat põhjust laiendada lubatavate keelte loetelu saksa ja prantsuse keelele. Asjaolust, et nõutakse konkreetselt teataval tasemel inglise keele oskust, tuleneb, et prantsuse ja saksa keelt rääkiv kandidaat ei pruugi olla kohe töövalmis, olgugi et vaidlusaluse EPSO teate kohaselt on tegemist lubatava kombinatsiooniga.

58. Teisisõnu võib õigustatud olla nõue osata teise keelena inglise keelt, kuid mitte nõue osata kas inglise, prantsuse või saksa keelt. Seejärel märgib Üldkohus punkti 181 lõpus, et seetõttu puudub igasugune mõjuv põhjus mitte lubada inglise keele või ühe või mitme muu ametliku keele oskust peale prantsuse ja/või saksa keele või lisaks neile keeltele. Ma ei näe selles järelduses vigu. Puuduvad andmed selle kohta, nagu oleks Üldkohus välistanud võimaluse, et komisjon oleks võinud esitada muid tõendeid, mis oleksid toetanud teistsugust järeldust. Jällegi ei saa ma aru, kuidas on Üldkohus pannud komisjonile ebamõistlikult suure koormise sellega, et on jõudnud järeldusele talle esitatud tõendite põhjal.

59. Komisjon väidab, et Üldkohus on ebaõigelt välja jätnud tõendid seoses inglise, prantsuse ja saksa keele kasutamisega Euroopa Liidus põhjusel, et need ei pruugi õigesti näidata võimalike kandidaatide keeleoskust.[37] Ta tugineb 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Itaalia[38] punktile 124, väites, et statistiliste tõendite põhjal oleks Üldkohus pidanud eeldama, et keelepiirang on proportsionaalne, seda enam et andmed ei ole aastatega muutunud.

60. 26. märtsi 2019. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Itaalia[39] punktis 124 on märgitud:

„Sellega seoses tuleb märkida, et kuigi ei ole välistatud, et teenistuse huvid võivad õigustada konkursi 2. keele valiku piiramist piiratud arvu ametlike keeltega, mille oskus on liidus kõige ulatuslikum (vt analoogia alusel 9. septembri 2003. aasta kohtuotsus Kik *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet, C-361/01 P, EU:C:2003:434, punkt 94), ja seda isegi üldist laadi konkursside raames nagu „Avaliku konkursi teade EPSO/AD/276/14 – Administraatorid (AD 5)“, peab selline piirang, arvestades käesoleva kohtuotsuse punktides 92 ja 93 esitatud nõuetega, siiski tingimata põhinema nii konkursi kandidaatide kui ka liidu kohtute poolt objektiivselt kontrollitavatel asjaoludel, mis saavad õigustada nõutud keelteoskust, mis peab olema proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega.“

61. Ma ei leia, et selline õiguslik hinnang nõuab Üldkohtult eeldamist, et keelepiirang on õigustatud juhul, kui see hõlmab keeli, mille oskus on liidus kõige ulatuslikum. Vastupidi, tõlgendan seda Üldkohtu väitena, et komisjon võib keelepiirangu õigustamisel tugineda tõenditele, mis on seotud keeltega, mille oskus on liidus kõige ulatuslikum. Selline piirang peab siiski põhinema elementidel, mida kandidaadid ja liidu kohtud saavad objektiivselt kontrollida, et see õigustaks nõutavat keelteoskuse taset, mis peab olema proportsionaalne teenistuse tegelike vajadustega.

62. Seetõttu toimis Üldkohus õigesti, kui hindas kõigepealt komisjoni esitatud tõendeid seoses saksa, inglise ja prantsuse keele kui Euroopas räägitavate ja õpitavate võõrkeelte levikuga.[40] Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 197–203 on märgitud, et tõendite kohaselt on kaugelt kõige

[37] Vaidlustatud kohtuotsus, punkt 201.

[38] C-621/16 P, EU:C:2019:251.

[39] C-621/16 P, EU:C:2019:251.

[40] Vaidlustatud kohtuotsus, punktid 197–203.

rohkem õpitav võõrkeel kõigil haridustasanditel inglise keel, millele järgnevad prantsuse, saksa, vene ja vähemal määral hispaania keel; kõige paremini osatavaks võõrkeeleks [Euroopas] peetakse vaieldamatult inglise keelt, millele järgnevad saksa, vene, prantsuse ja hispaania keel. Muud tõendid näitavad, et saksa keel on Euroopas kõige enam kõneldav keel ning et kolm võõrkeelt, mida Euroopas teise keelena kõige rohkem õpitakse, on inglise, prantsuse ja saksa keel (vastavalt 38%, 12% ja 11%).

63. Seejärel märkis Üldkohus, et asjaomane statistika viitab kõikidele liidu kodanikele, sealhulgas isikutele, kes ei ole jõudnud täisikka, mistõttu ei saa eeldada, et need andmed kajastavad õigesti potentsiaalsete kandidaatide keelteoskust. Ta jõudis järeldusele, et statistika näitab üksnes seda, et praeguses kohtuasjas käsitletavad keelepiirangud mõjutavad väiksemat arvu potentsiaalseid kandidaate kui siis, kui see valik oleks piiratud muude keeltega kui inglise, prantsuse ja saksa keel, kuid see iseenesest ei võimalda teha järeldust, et keelepiirang ei ole diskrimineeriv.

64. Üldkohtu lähenemist ei saa selles suhtes kahtluse alla seada. Vastupidi komisjoni väitele ei lükanud Üldkohus statistilisi tõendeid tagasi seetõttu, et need sisaldasid ka ELi kodanikke, kes ei ole jõudnud täisikka. Tegelikult leidis Üldkohus, et tõendite kohaselt on inglise, prantsuse ja saksa keelel põhinev keelepiirang tõenäoliselt avaldanud negatiivset mõju väiksemale potentsiaalsete kandidaatide arvule võrreldes mõnel muul keelekombinatsioonil põhineva piiranguga. Ei paista, et see järeldus, millele komisjon pealegi vastu ei vaidle, oleks olnud teistsugune juhul, kui statistilistest andmetest oleks välja jäetud liidu kodanikud, kes ei ole jõudnud täisikka.

65. Viimaks väidab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 159 on ebaõigesti hinnatud 29. novembri 2000. aasta teatist SEC(2000) 2071/6, lihtsustades punktides 158 ja 159 mainitud komisjoni otsustusprotsessi. Komisjon väidab, et Üldkohus ei nõustunud selle selge tähendusega, vaid asendas selle omaenda subjektiivse arusaamaga sellest, kuidas on töö avalike teenistujate vahel korraldatud.

66. Selle väite puhul tundub, et komisjon ei püüa mitte niivõrd taotleda Euroopa Kohtult Üldkohtu karistamist tõendite moonutamise eest, vaid soovib lasta Euroopa Kohtul asendada Üldkohtu hinnang faktilistele asjaoludele ja tõenditele enda hinnanguga. See on apellatsioonkaebuse kontekstis lubamatu.[41]

67. Neil põhjustel ei saa komisjoni argumentidega toetada seisukohta, et vaidlustatud kohtuotsus ületab kohtupraktikas kehtestatud piirid. Seetõttu teen Euroopa Kohtule ettepaneku apellatsioonkaebuse esimese väite teine osa tagasi lükata.

### *C. Kolmas osa*

68. Esmalt väidab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 152–155 on tõendite ulatust vähendatud, kuna nendest ei nähtu institutsiooni töökeeli määratleva õiguslikult siduva akti olemasolu. Komisjoni hinnangul ei saa ei kohtupraktikast ega personalieeskirjade artikli 1d lõikest 6 järeldada, et teise keele valikut saab seaduslikult piirata üksnes õiguslikult siduvate

[41] Vt nt 21. septembri 2006. aasta kohtuotsus Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied *vs.* komisjon (C-105/04 P, EU:C:2006:592, punktid 69 ja 70 ning seal viidatud kohtupraktika) ning 21. septembri 2006. aasta kohtuotsus Technische Unie *vs.* komisjon (C-113/04 P, EU:C:2006:593, punktid 82 ja 83 ning seal viidatud kohtupraktika).

aktidega. Peale selle on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 11 õigesti märgitud, et vaidlustatud EPSO teates viidatakse „sise-eeskirjadele“, teisisõnu eeskirjadele, mis on siduvad üksnes institutsioonide sees. Sellist eeskirjade kirjeldust toetavad komisjoni esitatud tõendid.

69. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 11 on märgitud, et vaidlustatud EPSO teate II lisa punkti 2 kohaselt tuleb EPSO haldusnõukogul igas valikumenetluses igal üksikjuhul eraldi kindlaks määrata keeled, mida konkreetsel avalikul konkursil kasutatakse, kusjuures arvesse tuleb võtta „võimalik[ke] spetsiifilis[i] sise-eeskirj[u], mis reguleerivad keelte kasutamist asjaomastes institutsioonides või organites“.

70. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 152 ja 153 on märgitud, et tõenditena esitatud dokumente, mida on kirjeldatud kohtuotsuse punktides 123–125 ja punktis 127, ei saa käsitleda komisjoni töökorrana määruse nr 1/58 artikli 6 mõistes. Komisjon on nõus, et need tõendid kajastavad üksnes kauaaegset halduspraktikat, mille kohaselt peavad volinike kolleegiumile esitatavad dokumendid olema inglise, prantsuse ja saksa keeles. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 154 on leitud, et puuduvad tõendid selle kohta, nagu oleks kas komisjoni president või volinike kolleegium tööprotsesside käsiraamatu ametlikult heaks kiitnud. Selle kohtuotsuse punktis 155 on märgitud, et praeguse kohtuasja kontekstis on komisjon kinnitanud, et puudub institutsioonisisene otsus, millega oleksid määratud institutsiooni töökeeled.

71. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 157–159 on hinnatud, kas tõenditena esitatud dokumentidest ilmneb seos komisjoni, sealhulgas volinike kolleegiumi otsustusmenetluse ning konkursi edukalt läbinud isikute tööülesannete vahel. Selle kohtuotsuse punktides 160–169 on neid tõendeid hinnatud ka teisi komisjoni esitatud dokumente arvestades.

72. Vastupidi komisjoni väitele ei ole vaidlustatud kohtuotsuses tõendeid tagasi lükatud ega nende „ulatust vähendatud“ sellepärast, et tõenditena esitatud dokumentidest ei nähtunud „õiguslikult siduva akti“ olemasolu. Üldkohus on hoopis õigesti hinnanud, kas komisjon on vastu võtnud sise-eeskirju määruse nr 1/58 artikli 6 alusel, milles on sätestatud, et konkreetsetel juhtudel tuleb kasutada ühte või mitut ametlikku ja töökeelt, mis on loetletud selle määruse artiklis 1. Vaidlustatud kohtuotsuse punktist 155 nähtub, et komisjon ei ole vaielnud vastu asjaolule, et selliseid eeskirju ei ole vastu võetud.

73. Selle vaidlustamata vahekokkuvõtte tegemise järel jätkab Üldkohus üksikasjaliku hinnangu andmist tõenditele, mille komisjon on oma sisekorra kohta esitanud.

74. Seetõttu teen Euroopa Kohtule ettepaneku apellatsioonkaebuse esimese väite kolmas osa tagasi lükata, kuna see näib põhinevat vaidlustatud kohtuotsuse ebaõigel ja valikulisel tõlgendusel.

## V. Ettepanek

75. Eeltoodud põhjendustel teen Euroopa Kohtule ettepaneku apellatsioonkaebuse esimene väide tagasi lükata.